

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 634/2025-24

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a sudcov Libora Duľu a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **KOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group**, Štefanovičova 4, Bratislava, zastúpenej advokátom JUDr. Baltazárom Mucskom, Vajnorská 55, Bratislava, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Cdo/54/2025 z 30. apríla 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 30. júna 2025 domáha vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (ďalej len „dohovor“) označeným uznesením najvyššieho súdu, ktoré navrhuje zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na nové konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že žalobca (Náhradné vozidlo, s. r. o.) sa žalobou domáhal zaplata 685,21 eur s príslušenstvom z titulu náhrady škody, ktorá predstavovala účelne vynaložené náklady poškodeného na prenájom náhradného motorového vozidla poškodeného pri dopravnej nehode zapríčinennej povinne zmluvne poisteným klientom sťažovateľky ako žalovanej. Nájomná zmluva bola uzavretá medzi poškodeným a žalobcom, ktorý po skončení nájmu vystavil poškodenému faktúru na 1 534,13 eur, ktorej predmetom bol nájom v rozsahu 32 dní a jednorazový príspevok za pristavenie a prevzatie náhradného motorového vozidla. V ten istý deň poškodený a žalobca uzavreli zmluvu o postúpení pohľadávky a v jej bode 5 dohodli započítanie ich vzájomných nárokov na úhradu odplaty za postúpenie pohľadávky v sume 1 534,13 eur a úhradu nájomného za náhradné motorové vozidlo momentom podpisu zmluvy, ktorej uzavretie bolo v ten istý deň oznámené sťažovateľke. Zo zmluvy o postúpení pohľadávky žalobca odvodil aj vznik svojej aktívnej vecnej legitimácie na uplatnenie dotknutého nároku. Sťažovateľka 4. mája 2023

poskytla žalobcovi poistné plnenie v sume 848,92 eur za požičanie náhradného motorového vozidla za dobu 26 dní, pričom žalobcom uplatnenú sumu znížila o opotrebovanie a paušálne zníženie 0,01 eur za 1 km. Predmetom preskúmaného konania bol sťažovateľkou nepriznaný a nevyplatený rozdiel medzi žalobcom uplatnenou sumou a sťažovateľkou zaplatenou časťou pohľadávky v sume 685,21 eur, ktorý predstavoval skutočnú škodu podľa § 442 Občianskeho zákonníka zahrňujúcu náklady spojené s odstraňovaním dôsledkov poškodenia motorového vozidla poškodeného, medzi ktoré patrí aj prenájom náhradného vozidla.

3. Rozsudkom Mestského súdu Bratislava IV č. k. 53C/37/2023-168 z 26. júna 2024 bola žalovanej uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi 685,21 eur s príslušenstvom a žalobcovi bol priznaný nárok na náhradu trov konania. Podľa mestského súdu išlo o účelné, nevyhnutné a preukázané výdavky za prenájom náhradného vozidla iba za obdobie, keď sa poškodené motorové vozidlo nachádzalo v servise, pričom poškodený nevedel ovplyvniť dĺžku opravy. Škoda vznikla v príčinnej súvislosti s poistnou (škodovou) udalosťou, ktorú spôsobil poistenec (klient) sťažovateľky, a jej výška 1 534,13 eur vyplývala aj z faktúry žalobcu, pričom krátenie nároku na náhradu škody zo strany sťažovateľky nebolo opodstatnené.

4. Proti rozsudku podala sťažovateľka odvolanie, v ktorom rozporovala predovšetkým aktívnu legitímáciu žalobcu, ale i nepresvedčivosť a vnútornú rozpornosť odôvodnenia napadnutého rozhodnutia. Krajský súd v Bratislave rozsudkom sp. zn. 7Co/120/2024 zo 16. decembra 2024 rozsudok mestského súdu potvrdil a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Krajský súd sa s rozsudkom mestského súdu v celom rozsahu stotožnil a konštatoval jeho správnosť v súlade s § 387 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Nárok žalobcu posúdil mestský súd po právnej stránke správne. Vo vzťahu k aktívnej legitímácii žalobcu krajský súd uviedol, že zmluva o postúpení pohľadávok je platným právnym úkonom a ako jeden celok upravuje prepojené práva a povinnosti zmluvných strán. Započítavaná pohľadávka (nárok poškodeného na náhradu škody) predstavovala spôsobilý predmet postúpenia podľa § 524 Občianskeho zákonníka. V rámci zmluvy došlo k odplatnému postúpeniu pohľadávky so súčasným započítaním fakturovaného nájomného za užívanie náhradného motorového vozidla s odplatom za postúpenie pohľadávky. Striktný (až puristický) prístup k výkladu práva prezentovaný sťažovateľkou, ktorá požadovala reálne uhradenie uvedeného nájomného žalobcovi poškodenou, podľa krajského súdu nebol v tomto prípade namieste, pretože by v kontraktčných procesoch odporoval bežnej realite každodenného života, ako aj zaužívaným zmluvným postupom.

5. Sťažovateľka proti rozsudku krajského súdu podala dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP, v ktorom namietala, že krajský súd sa nevysporiadal riadne s jej odvolacími námietkami týkajúcimi sa nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, nesprávne uzavrel, že nárok na náhradu škody môže mať charakter budúcej pohľadávky, ktorým sa odchýlil od zásady náhrady skutočnej škody vyjadrenej v § 442 Občianskeho zákonníka, a taktiež nesprávne konštatoval, že v dôsledku vzájomného započítania pohľadávok podľa § 580 Občianskeho zákonníka mohlo dôjsť k vzniku škody, resp. k vzniku nároku na náhradu škody, rozsudok krajského súdu napokon podľa nej nespĺňa ani požiadavky na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie sťažovateľky odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

II. Argumentácia sťažovateľky

6. Podľa sťažovateľky je interpretácia prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP prezentovaná najvyšším súdom v odôvodnení napadnutého uznesenia svojvoľná a formalistická. Odôvodnenie napadnutého uznesenia neposkytuje dostačujúce a presvedčivé odpovede na sťažovateľkou formulované dovolacie námietky. V odôvodnení napadnutého uznesenia absentuje odpoveď najvyššieho súdu na jej argumentáciu, v ktorej rozporovala aktívnu vecnú legitimitáciu žalobcu, ako aj odpoveď na jej argumentáciu, že popretím zásady náhrady skutočnej škody podľa § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka je záver krajského súdu, podľa ktorého predmetom postúpenia môže byť aj akási budúca pohľadávka na náhradu škody. V tejto súvislosti poukazovala na to, že v čase postúpenia pohľadávky neexistovala na strane poškodenej skutočná škoda, lebo nájomné za prenájom motorového vozidla pred uzavretím zmluvy o postúpení pohľadávky žalobcovi nezaplatila, z čoho podľa nej vyplýva, že predmetom postúpenia nemôže byť nárok na náhradu škody ako budúca pohľadávka. V konaní neboli splnené podmienky na postup krajského súdu podľa § 387 ods. 2 CSP, čím došlo taktiež k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP.

7. Protirečivosť napadnutého uznesenia podľa sťažovateľky spočíva v tom, že najvyšší súd na jednej strane tvrdí, že nedostatok odôvodnenia nespôsobuje vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP, no na druhej strane odkazuje na právo každého na odôvodnenie rozhodnutia, ktoré musí spĺňať limity zrozumiteľného, určitého a logicky odôvodneného rozhodnutia, a poukazuje na to, že najvyšší súd sa paradoxne zaoberal aj tým, či sa odvolací súd riadne vysporiadal s odvolacou argumentáciou. Najvyšší súd nerešpektoval zásadu viazanosti súdu dovolacími dôvodmi podľa § 440 CSP, keď jej argumentáciu vyhodnotil inak ako spadajúcu pod dovolací dôvod podľa § 421 CSP, hoci ona namietala výlučne dôvody podľa § 420 písm. f) CSP.

8. Sťažovateľka spochybňuje aj zloženie senátu najvyššieho súdu, ktorý vo veci rozhodoval, a namieta nezaujatosť sudcu Miroslava Šeptáka z dôvodu, že bol v minulosti členom senátu Krajského súdu v Žiline a opakovane rozhodoval v jej neprospech, ale aj v neprospech iných poisťovní.

9. V závere ústavnej sťažnosti sťažovateľka namieta, že napadnutým uznesením a z neho vyplývajúcimi závermi (o aktívnej vecnej legitimitácii žalobcu v predmetnom spore) súdy v zásade legitimizovali výkon podnikateľskej činnosti žalobcu, v dôsledku čoho dochádza k neoprávnenému a neodôvodnenému odčerpávaniu finančných prostriedkov z fondu povinného zmluvného poistenia, a teda aj k zásahu do práva sťažovateľky vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na pokojné užívanie majetku podľa Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie označených práv sťažovateľky nedostatočným odôvodnením napadnutého uznesenia, v ktorom sa najvyšší súd nevysporiadal s ňou predloženou argumentáciou.

11. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je pre ústavnú akceptovateľnosť odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyhnutné aj to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým všeobecný súd na ich základe dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z toho, že práve tieto súdy majú poskytovať v súdnom konaní materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov strán v konaní (m. m. IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04, III. ÚS 332/09). Na podklade uvedeného východiska ústavný súd preskúmal ústavnou sťažnosťou napadnuté uznesenie najvyššieho súdu, ako aj postup predchádzajúci jeho vydaniu.

12. Sťažovateľka namietala protirečivosť napadnutého uznesenia spočívajúcu v rozpore tvrdenia najvyššieho súdu (pozri body 17 až 19 napadnutého uznesenia) o tom, že pojem „procesný postup súdu“ použitý v § 420 písm. f) CSP vo svojom obsahu nezahrňuje právo na odôvodnenie rozhodnutia, a preto vada spočívajúca v nepreskúmateľnosti rozsudku krajského súdu nie je spôsobilá založiť prípustnosť dovolania podľa uvedeného dôvodu.

13. Túto námietku považuje ústavný súd za dôvodnú. Odôvodnenie obsiahnuté v bodoch 17 až 19 napadnutého uznesenia obsahuje právne názory a odkazy na rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú už niekoľko rokov prekonané judikatúrou ústavného súdu (IV. ÚS 314/2020 – ZNaU 69/2020, IV. ÚS 80/2021, I. ÚS 432/2021, II. ÚS 120/2020 – ZNaU 11/2021) a na ňu nadväzujúcou judikatúrou najvyššieho súdu. V tejto súvislosti ústavný súd zopakuje, že § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napríklad o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa k všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní a pod. (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 155/2017 z 25. októbra 2017, m. m. I. ÚS 570/2020, IV. ÚS 58/2021, IV. ÚS 88/2023). V prípade, že nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP (napr. uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 9 Cdo 277/2021 z 30. novembra 2022).

14. Napriek uvedenému nedostatku ústavný súd konštatuje, že z nasledujúcej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že najvyšší súd uskutočnil aj materiálny prieskum napadnutého rozsudku krajského súdu v kontexte dovolacích námietok týkajúcich sa nepreskúmateľnosti rozsudku krajského súdu (pozri body 20, 22, 24 napadnutého uznesenia), z čoho je zrejmé, že sa sám ním citovanou judikatúrou v bodoch 17 až 19 v napadnutom uznesení neriadil.

15. Ťažiskom argumentácie sťažovateľky v ústavnej sťažnosti, ako aj v ňou využitých opravných prostriedkoch v preskúmanom konaní je tvrdenie o nesprávnom právnom posúdení aktívnej legitímácie žalobcu na základe zmluvy o postúpení pohľadávky. Nereagovanie na túto odvoláciu

námietku krajským súdom malo byť dôvodom na založenie prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

16. Najvyšší súd v bode 20 napadnutého uznesenia a nadväzujúcich podbodoch jasne poukázal na to, že rozsudok krajského súdu obsahuje zákonné náležitosti odôvodnenia podľa § 393 CSP a jeho súčasťou je aj odôvodnenie prvostupňového rozsudku, s ktorým tvorí jeden celok. V bode 20.1 najvyšší súd priamo citoval z odôvodnenia rozsudku krajského súdu časť, v ktorej tento súd vysvetlil dôvody, pre ktoré dospel k záveru, že žalobca v predmetnej veci disponuje aktívnou vecnou legitimáciou. Zároveň najvyšší súd konštatoval, že sťažovateľka rozporovala konkrétne právne závery krajského súdu k uvedenej otázke, z čoho taktiež vyplýva, že rozsudok krajského súdu nie je nepreskúmateľný. Najvyšší súd ďalej poukázal na to, že nesprávnosť právnych záverov zakladá prípustnosť dovolania podľa § 421 CSP, ktoré sťažovateľka nepodala. Najvyšší súd zároveň konštatoval, že hodnota predmetu preskúmaného konania nepresahuje limit tzv. bagateľnosti podľa § 422 CSP, preto sa ho sťažovateľka snažila obísť podaním dovolania podľa § 420 písm. f) CSP. V závere najvyšší súd konštatoval, že z procesného postupu súdov zúčastnených na rozhodovaní v tejto veci nevyplýva, že by konanie bolo zaťažené vadou zmätočnosti, ktorá by mala mať za následok porušenie procesných práv sťažovateľky v takej intenzite, že by bolo možné konštatovať porušenie jej práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle § 420 písm. f) CSP, a preto dovolanie sťažovateľky podľa § 447 písm. c) CSP odmietol.

17. Závery najvyššieho súdu nevybočujú z rámca zákonnej a ústavnej interpretácie príslušných právnych noriem, dovolací súd reagoval na sťažovateľkou uplatnené dovolacie námietky vrátane nosnej námietky aktívnej vecnej legitimácie, na ktorú bola daná primeraná a zrozumiteľná odpoveď v medziach uplatneného dovolacieho dôvodu nevykazujúca znaky svojvôle či arbitrárnosti. Ústavný súd pri preskúmaní napadnutého uznesenia síce konštatoval nesprávnosť východiskovej časti odôvodnenia, keďže však nesprávne citovaná judikatúra celkom zjavne nebola aplikovaná, nemožno hovoriť ani o svojvoľnom postupe dovolacieho súdu, t. j. postupe, ktorý by nemal oporu v zákone. Na odmietnutie dovolania najvyšším súdom boli splnené všetky náležitosti relevantného procesnoprávneho predpisu a napadnuté rozhodnutie nepopiera účel ani podstatu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

18. Námietku sťažovateľky, že najvyšší súd nerešpektoval zákonný imperatív viazanosti dovolacími dôvodmi vyplývajúci z § 440 CSP v súvislosti s posúdením obsahu argumentácie sťažovateľky predloženej v podanom dovolaní, považuje ústavný súd za neopodstatnenú. Podľa čl. 11 CSP sa úkony strán sporu posudzujú podľa ich obsahu, a preto záver najvyššieho súdu, ktorý nosnú časť argumentácie sťažovateľky posúdil ako domáhanie sa revízie právneho posúdenia aktívnej vecnej legitimácie žalobcu, ktorou nemožno odôvodniť vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP, nemožno považovať za ústavne neakceptovateľný, resp. nerešpektujúci § 440 CSP. Ústavný súd dodáva, že ak sťažovateľka mienila rozporovať právny názor odvolacieho súdu (s rozmerom jeho ústavnoprávnej nedostatočnosti), mala možnosť pri nedostupnosti dovolania podať ústavnú sťažnosť priamo proti rozsudku odvolacieho súdu.

19. Ústavný súd s ohľadom na prezentované dôvody dospel k záveru, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu a jeho odôvodnenie je plne zlučiteľné s obsahom základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto ústavnú sťažnosť

odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

20. Vo vzťahu k námietke sťažovateľky týkajúcej sa nezaujatosti člena senátu najvyššieho súdu ústavný súd poznamenáva, že túto námietku mala sťažovateľka prioritne vzniesť v konaní pred najvyšším súdom v lehote podľa § 53 ods. 1 CSP. Ak tak neurobila, je táto námietka neprípustná v konaní pred ústavným súdom. Námietka zaujatosti je navyše poznačená absolútnou absenciou relevantného odôvodnenia. Pochybnosti sťažovateľky vyjadrené v subjektívnej rovine a získané na základe predchádzajúcej rozhodovacej činnosti sudcu nemožno totiž považovať za relevantný argument spôsobilý ovplyvniť nazeranie na jeho nezaujatosť v preskúvanom prípade.

21. Nad rámec všetkých uvedených záverov pozornosti ústavného súdu neuniklo, že sťažovateľka sa opakovane v sporoch pred všeobecnými súdmi a následne aj prostredníctvom ústavných sťažností pokúša spochybníť jednak aktívnu vecnú legitimáciu žalobcu (či iných obdobných podnikateľských subjektov), ako aj účelnosť nákladov spojených s prenájom náhradného vozidla tým, že spochybňuje aj samotnú existenciu vzniknutej pohľadávky. Ústavný súd sa vo svojej judikatúre už opakovane vyjadril k otázke účelnosti nákladov spojených s prenájom náhradného vozidla v dôsledku škodovej udalosti (napr. III. ÚS 602/2022, I. ÚS 291/2025). Z týchto rozhodnutí okrem iného vyplýva aj to, že náklady spojené s prenájom náhradného vozidla možno považovať za súčasť skutočnej škody, na ktorú nárok patrí poškodeným z povinného zmluvného poistenia, a zároveň, že pohľadávka plynúca z tohto nároku je spôsobilým predmetom postúpenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. novembra 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu